

Amts-Blatt

Der

Königlich Brombergischen Regierung.

No. 41.

Bromberg, den 11. Oktober 1816.

Geistliche Angelegenheiten.

Vaterländische in den Kirchen zu feiernde Feste.

Das von Einem Hohen Königl. Ministerio des Innern heute bei mir eingegangene Rescript folgenden Inhalts:

Da von des Königs Majestät Allerhöchstseltst angeordnet worden ist, daß die merkwürdigen Tage

- 1) der Schlacht von Leipzig (18. Oktbr.)
- 2) der Einnahme von Paris (31. März.)
- 3) der Schlacht von Belle Alliance (18. Juni.)

als vaterländische Festtage angesehen, und diese Feste, sofern dieselben nicht gerade auf einen Sonntag fallen, jährlich am nächsten Sonntage nach den genannten Tagen, durch eine angemessene Erinnerung daran in der Predigt gefeiert werden sollen, so benachrichtige ich Ew. Hochwohlgeborenen von dieser Allerhöchsten Anordnung hierdurch, Ein für Allemahl, mit der Aufforderung, zu veranlassen, daß nicht nur in sämtlichen protestantischen, sondern auch in den katholischen Kirchen Ihres Ober-Präsidial-Bezirks, dem gemäß der zunächst bevorstehende 18te Oktober, am zoten desselben Monats, in ernste und feierliche Erinnerung gebracht, und in den christlichen Gemeinden

Dni uroczyste narodowe w kościołach święcić się mające.

Odebrany w dniu dzisiejszym od Królewskiego Ministerstwa spraw wewnętrznych Reskrypt następujący osnowy:

Ponieważ Najjaśniejszy Król Jęgomość rozkazać raczył, aby dni pamiętne

- 1) bitwy pod Lipskiem (18. Października)
- 2) zajęcia Paryża (31. Marca)
- 3) bitwy pod la Belle Alliance (18. Czerwea)

uważane były po całym kraju za dni uroczyste; i jeżeli nie przypadną właśnie w dni niedzielne, aby corocznie w następujący po każdym z dni tych niedzieli, przez stósowne do okoliczności kasania uroczyscie obchodzone były: praco Ministerstwo podpisane, uwiadomiac o tém JW. Naczelnego Preseasa, swywa Go ninieyszkęm ras na zawsze, aby wydał stósowne nakazy: iżby nadchodząca rocznica 18. Października w dniu 20. tegoż miesiąca we wszystkich kościołach tak katolickich iako też protestantskich w obwodzie naczelnemu styrowi jego powierzonym, równie poważnie iak uroczyscie była obchodzoną, w celu wzbudzenia w dniach tych pamiętnych w umy-

Glaubens-Stinn und Vaterlandsliebe dadurch aufs neue angeregt werde.

Berlin, den 24sten September 1816.

Ministerium des Innern.
(gez.) v. Schuckmann.

An
den Königl. Ober-Präsidenten
Herrn v. Zerbini di Sposetti
Hochwohlgeb. zu Posen.

Alle ich der Geislichkeit aller Confessionen zur Nachsichtung hierdurch bekannt zu machen.

Posen, den 2ten Oktober 1816.

Königlich Preuß. Ober-Präsident des
Großherzogthums Posen.
Zerbini di Sposetti.

Wegen nicht erlaubter eigenmächtiger
Kirchlicher Feter.

Obgleich des Königs Majestät den guten Sinn nicht verkennen würden, den einzelne kirchliche Gemeinden durch Veranstaltung einer gottesdienstlichen Feter besonders denkwürdiger Tage an den Tag zu legen beabsichtigen könnten, so finden Allerhöchste dieselben es doch nicht angemessen, daß, so lange kein allgemeines Kirchenfest zur Feter eines denkwürdigen Tages angeordnet ist, irgend eine Gemeinde im Lande nach eigenem Ermessen ein Dank- oder Trauerfest in ihrer Kirche feiere.

Dieser Allerhöchste Wille Sr. Majestät des Königs wird hierdurch den geistlichen Behörden aller Confessionen zur Nachsichtung bekannt gemacht.

Posen, den 10ten September 1816.

Königl. Preuß. Ober-Präsident des Großherzogthums Posen.
v. Zerbini di Sposetti.

słach chrześcijański ducha religijnego i miłości oyczyzny.

Berlin, dnia 24. Września 1816.

Ministerstwo spraw wewnętrznych
(Podp.) Schuckmann.

Do
JW. Naczelnego Prezesa Wielkiego
Xięstwa Poznańskiego

w Poznaniu.

spieszę podać do wiadomości Duchowieństwu wszelkiego wyznania końcem zastosowania się do niego.

Poznań, dnia 2. Października 1816.

Królewsko-Pruski Naczelnny Prezes
Wielkiego Xięstwa Poznańskiego.
Zerbini di Sposetti.

Względem niedozwolonego odbywania nabożeństwa podług własnej woli.

Lubo Najjaśniejszy Pan oceniłby przynależnie dobrą intencyą, iakąby pojedyncze zbioru kościelne rozporządzeniem obchodu nabożeństwa w dniach szczególniej pamiętnych, okazać miały zamiar; to przecież nieuznaie byż rzeczą stosowną, aby którakolwiek gmina w kraju odbywać miała podług swęj własnej woli nabożeństwo zażobae lub dziekczynienia w tedy, gdy uroczystość kościelna w dniu którym pamięci godnym w powszechności zadysponowana niezoślata.

O woli tęg Najjaśniejszego Pana uwiadomiam niniejszém władze duchowne wszelkich wyznań końcem stosowania się do nięj.

Poznań, dnia 10. Września 1816.

Królewsko-Pruski Naczelnny Prezes
Wielkiego Xięstwa Poznańskiego
Zerbini di Sposetti.

Polizei = Angelegenheiten.

Ueber den Ausfall der Getreide- und
Kartoffel-Erndte.

Zur Beförderung an die vorgeordnete Staats-
Behörde ist es nothwendig, daß von den Land-
rätlichen Aemtern, Magisträten, Domänen- und
Intendantur-Aemtern, alljährlich eine Nachweisung
über den Ausfall der Getreide- und Kartoffel-
Erndte an uns eingereicht werde.

Um hierunter zur Uebereinstimmung und Er-
reichung des Zwecks zu gelangen, werden die Kö-
nigl. Landrätl. Aemter angewiesen, vom laufen-
den Jahre an, jährlich die in Rede stehende Nach-
weisung nach dem unten folgenden Schema anzufertigen, und den 1sten December anhero einzus-
reichen.

Die Magisträte, Domänen- und Intendan-
tur-Aemter haben die hiezu erforderlichen Data
den Landrätlichen Aemtern unfehlbar bis zum
15ten November c. mitzutheilen, damit der
bestimmte Termin nicht verabsäumt werde.

Bromberg, den 25ten September 1816.

Königliche Preussische Regierung.
Erste Abtheilung.

Względem żniw zboża i zbioru kar-
tosi.

W celu zdania wiadomości przełożony Wła-
dzy Rządowej, potrzebną jest rzeczą, aby
nam Radzcy ziemiańscy, Magistraty, Urzędy
ekonomiczne i intendanturalne corocznie wy-
kas żniw zboża i zbioru kartosi, podawały.

Końcem jednakowoż zachowania w téy
mierze iednostayności i osiągnięcia pożądanego
zamiaru, zakazamy Królewskim Radzcom
ziemiańskim, aby od roku bieżącego począ-
wszy, rok rocznie w mowie będący wykaz
podług załączonego wzoru sporządzali, i w
dniu 1. Grudnia takowy nam nadsyłałi.

Magistraty, Urzędy ekonomiczne i in-
tendanturalne powinny Radzcom ziemiańskim
potrzebne do tego data do dnia 15. Listopada
r. b. niezawodnie nadesłać, a to dla tego,
iżby przeznaczony termin spóźniony niezostał.

Bydgoszcz, dnia 25. Września 1816.

Król. Pruska Regencya,
Wydział Pierwszy.

S c h e m a
zur General-Nachweisung über den Ausfall der Getreide- und Kartoffel-Ernde im N. N. Kreise
pro 1816.

Namen des Kreises und der darin belegenen Städte und Ämter.	Ausfaat über Winter und Sommer.						Einernde.					Getreide, Ausdrusch.					Anmer- kungen		
	Weizen.	Roggen.	Gerste.	Hafer.	Heide, Korn.	Erbsen.	Hirse u. dgl.	Kartoffeln.	Weizen.	Roggen.	Gerste.	Hafer.	Heide, Korn.	Erbsen.	Hirse u. dgl.	Kartoffeln.		S.	von einem Schock nach dem Durchschnitt.
A. Winterung.																			
1 Stadt N. N.																			
2 Amt N. N.																			
3 Kreis N. N.																			
zusammen																			
B. Sommerung.																			
1 Stadt N. N.																			
2 Amt N. N.																			
3 Kreis N. N.																			
zusammen																			
Summa totalis . . .																			

W z ó r
do wykazu generalnego, względem żniw zboża i zbioru kartosli w Powiecie N. N.
pro 1866

Nazwisko Powiatu i w nim znajdujących się miast i Urzędów.	Wysiew na zimę i Lato.							Zbiór żniwny.					Omłot zboża.					Adno- tacye.						
	Pszemica.	Zyto.	Jęczmien.	Owies.	Tataraka.	Groch.	Proso i t. p.	Pszemica.	Zyto.	Jęczmien.	Owies.	Tataraka.	Groch.	Proso i t. p.	Kartofle.	Pszemica.	Zyto.		Jęczmien.	Owies.	Tataraka.	Groch.	Proso i t. p.	Kartofle.
	Berliński korzec,							Kopy.					z iedney kopy ryczał- tem.											
A. Zimą.																								
1	Miasto N. N.																							
2	Urząd N. N.																							
3	Powiat N. N.																							
w ogóle																								
B. Latem.																								
1	Miasto N. N.																							
2	Urząd N. N.																							
3	Powiat N. N.																							
w ogóle																								
Summa całkowita . . .																								

Die öffentliche Aufführung von Schauspielen durch unkoncessionirte Schauspieler betreffend.

Es ist zu unserer Kenntniß gekommen, daß einzelne Personen unter dem Vorwande, Mitglieder einer approbirten Schauspieler-Gesellschaft zu seyn, in Städten des hiesigen Verwaltungs-Bezirks umherziehen, und öffentlich unter Vertheilung von Anschlag-Zetteln und Erhebung eines ordentlichen Legeseldes, theatralische Stücke aufführen. Ein solches, sowohl den polizeilichen Vorschriften als auch den Gewerbesteuer-Gesetzen entgegen laufendes Verfahren ist nicht zu dulden, und werden sämtliche Magistrate und Polizei-Behörden hierdurch angewiesen, im Fall solche Ankündigungen theatralischer Schauspiele durch einzelne umherziehende Personen geschehen sollten, die Aufführung derselben durchaus nicht zu gestatten, sondern solche Umzügler vielmehr zur Untersuchung zu ziehen, und uns davon zu deren Bestrafung Anzeige zu machen. Bromberg, den 26ten Septbr. 1816.

Königlich Preussische Regierung.
Zweite Abtheilung.

Względem publicznych teatralnych widowisk przez aktorów niekoncessyonowanych.

Dotyczy do wiadomości naszej, że szczególne osoby, pod pozorem, iakoby członkami aprobowanej trupy teatralnej były, po miastach tutejszego Departamentu jeżdżą, i publicznie za rozsyłaniem afiszów i pobieraniem znacznej płacy, sztuki teatralne dają. Postępowanie takowe tak przepisom policyjnym iako też prawom podatku proceduralowego przeciwnie, nadał cierpiane być niemoże, dla czego wywami niniejszém wszystkie Magistraty i Władze policyjne, aby wranie, gdyby zapowiedzenia sztuk teatralnych przez szczególne osoby przejeżdżające nastąpić miały, takowych na żaden sposób reprezentować nie dozwalały, ale raczej wloczégów tym podobnych do indagacyi pociągają i nam o tém końcu ukarania onych donosily.

Bydgoszcz, dnia 26. Września 1816.

Król. Pruska Regencya.

Wydział Pierwszy.

Militair- Angelegenheit.

Die Regulirung des Marsches und der Verpflegung der auf dem Marsche begriffenen Militair-Detachements betr.

Nach der Bestimmung des Königlich Hohen Ministeriums des Innern vom 20sten v. M. soll in der Regel zu Friedenszeiten die Regulirung des Marsches und der Verpflegung der in Marsch zu sendenden Truppentheile, so wie der sonst zu versendenden Militair-Detachements und Commando's, den Regierungen überlassen bleiben, und können nur in den Fällen, wo bei eiligen Truppen-Absendungen eine vorherige Requisition an die Regierung nicht hat ergehen können, den Truppen-Abtheilungen offene Ordres von der Königl. General-Commando's mitgegeben werden, in welchen ausdrücklich bemerkt seyn soll, daß die obwaltende Eile eine vorherige Kommunikation mit der Regierung des Bezirks nicht gestattet habe. Sämmtliche Behörden werden demnach angewie-

Względem regulowania marszu i żywności dla oddziałów woyska w marsz iść mających.

Podług ustanowienia Królewskiego wysokiego Ministerium spraw wewnętrznych z dnia 20. m. z. ma być powszechnie pod czas pokoju regulowanie marszu i żywności dla woyska przechodzącego iako też dla oddziałów i komand wysyłać się mających, Regencyom pozostawione, i w tych tylko przypadkach, gdzie w czasie prędkiego wyścia woyska, poprzedniczo rekwizycya do Regencyi wydana być niemoże, mają być oddziałom woyska otwarte rozkazy przez Królewskie generalne komendy udzielone, i w tych wyraźnie nadmieniono, że dla prędkości poprzedniczo znie-sienie się z Regencyą okręgu nastąpić niemożo.

Sieśownie przeto do tego, zalecamy wszystkim Władzom, aby w razach tym po-

sen, in vorkommenden Fällen solchen offenen Ordres der Königl. General-Kommando's die prompteste Folge zu leisten.

Bromberg, den 1sten Oktober 1816.

Königl. Preuß. Regierung.

Erste Abtheilung.

dobnych takowym otwartym rozkazom Królewskich generalnych kommand scisle zadocy czynity.

Bydgoszcz, dnia 1. Października 1816.

Król. Pruska Regencya.

Wydział Pierwszy.

J u s t i z = A n g e l e g e n h e i t.

Die Zahlungen aus Königl. Kassen an Justiz-Beamte betreffend.

Sämmtliche Königl. Gerichte im Großherzogthum Posen werden angewiesen, in Fällen, wo für sie auf die Regierungs-Haupt-Kasse Zahlungen angewiesen worden, ihre Quittungen sörderst an dieselbe einzusenden, und nicht, wie es bisher oft geschehen, abzuwarten, daß ihnen die Haupt-Kasse ohne Quittung Gelder übermache.

Sobald die Regierungs-Haupt-Kasse Quittung erhält, läßt sie durch die nächste Kreis-Kasse Zahlung leisten.

Diese Anordnung haben auch alle diejenigen zu befolgen, deren Forderungen an Miete für die Gerichte-Lokale auf die Regierungs-Haupt-Kasse angewiesen sind.

Posen, den 21sten September 1816.

Königl. Ober-Appellations-Gerichts-Vices-Präsident, als Kommissarius zur Organisation der Justiz im Groß-Herzogthum Posen.

(unterz.) Schönermark.

Względem wypłat z kass Królewskich Urzędnikom sądowym.

Zalecam wszystkim Królewskim Sądom Wielkiego Xięstwa Poznańskiego, aby w przypadkach, gdzie dla nich na iakowe wypłaty do głównej kassy Regencyjnej wydane zostały assygnacye, kwity swoje nasamprzód iey przesyłały, i aby, nie iak to dotąd często zdarzało się, oczekiwały, żeby im kassa główna pieniądze przesyłała, nim ieszcze kwit odebrała.

Skoro kassa główna Regencyjna kwit odbierze, skutecznie każe wypłatę przez najbliższą kassę powiatową.

Do tego urzędzenia rovnież i ci stosować się winni, których należność zawynaie dla Sądów lokalności do kassy głównej Regencyjnej zostały assygnowane.

Poznań, dnia 21. Września 1816.

Królewski Vice-Prezes Naywyższego Sądu appellacyjnego, iako Kommissarz do organizowania sądownictwa w Wielkim Xięstwie Poznańskim.

(Podp.) Schönermark.

L a n d w i r t s c h a f t l i c h e M a c h r i c h t.

Die Verhütung des Brandes im Weizen betreffend.

In dem Amtsblatt des Bromberger Departements vom 2ten Mai d. J. No. 18. wurden die Versuche des Herrn Steinkopff, den Brand im Weizen betreffend, zur Wiederholung anempfohlen, und verschiedene Mittel zur Verhütung des Brandes mitgetheilt. Ueber die Erfahrungssake des

Względem śnieci w Pszenicy.

W Dzienniku Urzędowym Departamentu Bydgoskiego z dnia 3. Maja r. b. No. 18. zostały doświadczenia JP. Steinkopff względem śnieci w pszenicy polcone, i różne środki w celu zapobieżenia śnieciom udzielone. Względem doświadczeń JP. Steinkopff podamy w przy-

Herrn Steinkopff werden wir in der Zukunft nach wiederholten Versuchen unsere Beobachtungen anzeigen; was aber den Kullerbrand im Weizen betrifft, so theilen wir folgendes untrügliche Mittel zur Verhütung desselben mit.

Man nimmt auf einen Berliner Scheffel 4 Loth blauen Vitriol, zerstößt diesen, und löset ihn in einem halben Quart warmen Wassers auf. 24 Stunden vorher, ehe man den Weizen säen will, gießt man so viel Wasser hinzu, als man glaubt nöthig zu haben, den Weizen damit zu befeuchten. Sechs bis acht Stunden zuvor, ehe man den Weizen säen will, befeuchte man ihn damit, und lasse ihn auf einem Haufen liegen, daß er den Vitriol recht an sich ziehe, säe ihn alsdann, und man wird keinen Brand spüren. Wird man verhindert den befeuchteten Weizen gleich zu säen, so macht man ihn aneinander und läßt ihn trocken werden: es schadet ihm nichts, und man braucht ihn nicht wieder frisch anzufeuchten. Zu bemerken ist noch, daß man diese Weize nicht in einem Gefäße vornehmen muß, worin man wäscht, weil davon die Wäsche blau wird.

Es ist nicht unsere Erfindung, sondern es wurde vor acht Jahren in der Berliner Zeitung mitgetheilt. Der Demaltnenächter von Wallis, jenseit wendet es seit dieser Zeit mit dem besten Erfolg an. Er hat seit dieser Zeit keine einzige Brandähre in seinem Weizen gehabt. Die übrigen brauchen es seit fünf, vier, und einige seit zwei Jahren. Der Herr v. Hodorensky säete im vorigen Jahre vier Viertel Weizen, ohne das obenbenannte Mittel zu gebrauchen, und hatte auf einer Quadratruthe 10 bis 12 Kuller Brandähren. 36 Viertel aber säete er auf oben beschriebene Art zubereitet, und hatte keine einzige Kuller Brandähre, da indessen der Herr Ranzowitz in dem Weizen, den nur ein kleiner Graben von dem feingren schied, auf 9 Quadratelten 91 Kuller Brandähren fand. Es ist also klar, daß dieses Mittel auch auf mehrere Jahre wirkt, denn der Hr. Hodorensky hatte in seinem nicht mit Vitriolwasser befeuchteten Weizen, der aber doch von solchem Weizen herkam, zwar Brand, aber lange nicht soviel als sein Nachbar. Der Herr v. Wierzbinski und die Frau v. Waranowska säeten im vorigen Jahre zusammen über 100 Viertel Weizen, der dem Kullerbrande ganz schwarz war, wande

szłości po powtórzeniu onych, nasze uwagi, co się zaś tyczy lepkiéy snieci w pszenicy, udzielamy następnie skuteczny środek zapobieżenia téżże.

Wiąząc trzeba na korzec Berliński 4 loty wityriolu niebieskiego, potłuc i wysypać go w pół kwarty wody ciepłéy 24 godzin w przod, nym się pszenicę zasiać ma, do czego się potem tyle wody dolewa ile potrzeba aby pszenica zawilgotniała. Szesć do ośmiu godzin w przod, nim się pszenicę zasiać ma, pokropić ją tym trzeba, i pozostawić na kupie, iżby wityriol w siebie wciągnęts, potem zaś zasiać a żadnéy przez ten sposób niepokaże się snieci. Jeżeli dla kszteley przeszkody swilgoconéy pszenicy zaraz zasiać nie można, na ten czas trzeba ją z kupy rozłożyć i wysuszyć: co nic iéy nieškodzi i niepotrzeba iéy już na nowo wilgocić. Nadmienię tu iednak jeszcze należy, iżby téy zaprawy w naczyniu w którym się pierze, nie robić, gdyż od tego bielizna niebieską się stanie.

Sposób ten nie jest naszym wynalazkiem, lecz przed ośmiu laty w Gasacie Berlińskiéy obwiesszony został. Dzierżawca ekonomicy W. Waliszewski używa sposobu tego od powyżéy rzeczzonego czasu z najlepszym skutkiem. Od tąd niemiał tenże żadnego kłosu snieciatego w swéy pszenicy. Inni używaię sposobu tego od 4, 5 a niektóryy i od dwóch lat. W. Hodoreński zasiał w roku zesstych cztery ćwierćnie pszenicy bez użycia powyżéy rzeczzonego sposobu, i miał na iednym przecię kwadratowym 10 do 12 kłosów snieciowych. 36 zaś ćwierćni zasiał w powyżéy rzeczony sposób, i żadnego niemiał snieciatego kłosa; gdy tym czasem J. Rankowicz w pszenicy który tylko mały rów od powyżéy rzeczony, przedzielał, na 9 łokciach kwadratowych 91 kłosów snieciowych znalazł. Jasnę przeto jest rzeczą, że sposób ten i na więcéy lat skutkuje, gdyż W. Hodoreński w pszenicy swoiéy wodę wityriolową niezwilgoconéy, a która iednakowóz z takiéy pszenicy pochodziła, miał w prawdzie snieć lecz nietyłe ile tego sąsiad. W. Wierzbinski i Wna. Baranowska zasiałi w roku zesstym w ogóle około 100 ćwierćni pszenicy, która od snieci całkiem czarną była, używszy zaś powyższego

Ich mache dies vorschlagsmäßig, unter Bezehung auf meine frühere Bekanntmachung vom 24ten October 1815, hiemit öffentlich bekannt.

Dampfboss, Baustelle bei Pichelsdorf, den 17ten September 1816.

J. D. Humphreys.

In den Gräflich Schönbergischen bei Deutsch-Eylau belegenen Gütern wird Behufs der Vermessung von circa 200 Hufen Culmisch Bauerland, sogleich ein sachkundiger Feldmesser gebraucht.

Individuen, die sich diesem Vermessungs-Geschäft unterziehen wollen, werden ergebens ersucht, sich diesershalb bei dem Oekonomie-Amt Schönberg bei Deutsch-Eylau schriftlich zu melden.

Ich bin Willens meine mir eigenthümlich zugehörige Mühle und Schneidemühle mit guten Wohn- und Wirtschaften, Gebäuden, Aeckern, ansehnlichem Wiesenwachs, Fischerei, freier Hütung in dem Königl. Forsten, so wie laut Privilegio freies Brenn-, Reparatur- und Kuchholz, von welcher nur ein jährlicher Canon von 22 Thlr. dem Amte bezahlt wird, aus freier Hand zu verkaufen. Außer dem auch ein besonderes dicht bei der Mühle belegenes Grundstück, von 30 Morgen Culmisch Acker, auf welchen eine Brennerei mit sämmtlichen Geräthen, neu erbaut, und die Brau- und Schankgerechtigkeit privilegirt ist.

Kauflustige ersuche ich; sich spätestens bis

den 28ten October d. J.

bei mir zu melden, wo sie die Privilegia durchgehen und mit mir in nähere Bedingungen treten können, auch mit dem Bestbietenden den Kontrakt sogleich abschließen werde.

Pila-Mühle bei Witkowo im Amte Skorzenczyn, am 24ten September 1816.

Michael Jädel, Mühlenbesitzer.

Bekanntmachung.

Es wird hiemit zur allgemeinen Kenntniß gebracht, daß der Friedens-Richter, Schreiber des deutsch-Kroner Kreises, Barcz, auf Grund der unterm heutigen Tage ergangenen Verfügung des hiesigen Civil-Tribunals, wegen grober Vernachlässigung seiner Dienstpflichten, in seinem Amte suspendirt worden, derselbe daher bis zu weiterer höhern Bestimmung dem ihm bisher anvertraut gewesenen Voten nicht vorstehen kann.

Bromberg, den 1ten September 1816.

Königl. Civil-Tribunal Bromberger
Departements.

Kraßewski, Präses.

Bekanntmachung.

In Termino den 13ten und 16ten October d. J. sollen im Domainen-Amt Pyschewo einige Hundert Schaafe, einige Hundert Scheffel vorjährigen guten Roggen, Möbren, Hanf und Leinwand

Obwieszenie.

Podaje się do publicznej wiadomości, iż JP. Barcz-Pisarz Sądu Pokoju Powiatu Waleckiego decyzyą Trybunału w dniu dzisiejszym zapadłą, za popelnione zdróżności w obywatelach mu powierzonych, w Urzędzie zawieszonym został; i odtąd czynności Pisarza Sądu Pokoju aż do dalszych wyzsaży Władzypokanowien, odbywać niemoże.

Bydgoszez, dnia 4. Wrzesnia 1816.

Król. Trybunał Cywilny Departamentu Bydgoskiego.

Kraszewski, Preses.

Obwieszczenie.

W terminie dnia 15. i 16. Października r. b. mają się w Amcie Ryszewskim kilka set wiertelci przeszlorocznego dobrego żyta, rzepniku, konopiannego i lniannego siemienia, różnych

Man, besaglichen Ackerbau und verschiedenes Haus-,
Acker- und Wirtschaft's-Geräthe im Wege der
Auction an den Meistbietenden gegen gleich baare
Bezahlung in Courant verkauft werden, welches
dem Publico bekannt gemacht wird.

Domainen-Amt Ryschewo, den 18ten
September 1816.

Ankündigung.

Ich habe meine Gastwirthschaft von Michael d.
J. ab nach dem Hôtel de Saxe No. 271. 72. 73.
verlegt. Ich schmeichle mir auch hier des schon
früher genossenen Wohlwollens des resp. Publici,
und verspreche sowohl Reisenden als Ein-
heimischen die prompteste und billigste Bedienung.

Querner.

Einem geehrten Publicum zeige ich hierdurch an,
daß ich von der Königl. Preuß. Generat-Lotteries-
Direktion zu Berlin als Lotterie-Einnehmer in
Bromberg befristet worden bin, und daher bei
mir Loose, sowohl zur Classen- als zur kleinen
Geld-Lotterie zu haben sind.

Bromberg, den 5ten Octobr. 1816.

Moritz Schmucl.

domowych i rolniczo-gospodarskich sprzę-
tów, przez publiczną Licytacją więcey-daię-
cemu, za gotową zapłatę w grubey monecie,
sprzedac, co ninieyszem Publicznosci podaie
sia do wiadomosci.

Urząd ekonomiczny Ryszewski
dnia 18. Kwietnia 1816.

Obwieszczenie.

Od S. Michała r. b. poczawszy, przeniosłem
obezrą moią do Hotelu Saskiego No. 271. 72. 73.
Pochlebiam sobie, że Praesw. Publicznosc,
która dawniey względami swemi mnie obda-
rowywała, i teraz w nowem mym samieszka-
niu przepomnieć o mnie nieraczy, z moiey
strony, przyrzekam tak od podróżnych jako
i miejscowych nietylko mierną pobierać ce-
nę, ale też punktualną im dostarczac uslugę.

Querner.

Szanowney Publicznosc donoszę ninieyszem,
że przez Król. Pruską Dyrekcyą generalną
Loteryi w Berlinie na Kolektora Loteryi w
Bydgoszczy ustanowiony zostałem, ze więc
tak do klassyczney jako też małej pienię-
żney Loteryi losów u mnie dostac można.

Bydgoszcz, dnia 3. Października 1816.

Moritz Schmucl.

ten oben benanntes Mittel an, und haben in ihrem Weizen keine einzige Kuller-Brandähre.

- Casimir v. Wallzewski, Possessor dominialny, swym i piaciu Gospodarsy imieniem w Marzeninie.
- Baranowska, Dziedziska Sobiesiernia.
- Matthias v. Wierzbinski, Gutsbesitzer zu Bagiono.
- Walenty v. Hodoreski, Pächter zu Gulczewsko.
- Johann Rankowik, als Zeuge.
- Joseph Budzynski, Probst in Marzenin.

sposobu, nieznalezli jednak w swęy pszenicy żadnych śnieciстых kłosów.

- Kazmierz Waliszewski, Possessor dominalny swym i piaciu gospodarzy imieniem w Marzeninie.
- Baranowska, Dziedziska Sobiesiernia.
- Maci Wierzbiński, Dziedzic Bagiona.
- Walenty Hodorecki, Dzierżawca wsi Gulczewa i Gulczewka.
- Jan Rankowicz, iako świadek.
- Jozef Budzynski, Proboszcz z Maczenina.

Personal = Chronik.

Der bisherige interimistische Schullehrer Friedrich Prophet bei der Königl. Schule in Kruszy Duchowna als wirklicher Lehrer daselbst.

Tymczasowy Nauczyciel Friedrich Prophet przy Szkole Królewskiej w Kruszy duchownej, na aktualnego Nauczyciela tamże zatwierdzony został.

Der bisherige Schullehrer Johann Pahl zu Wiele Amt Laziska als bestätigter Lehrer bei der Schule zu Haukland, Golon.

Nauczyciel dotychczasowy Pahl w Wielu w Ekonomii Laziskach, na aktualnego Nauczyciela w Hollenderyi Golon zatwierdzony został.

Die verehelichte Johanna Wurm als Hebammen zu Schokken.

Zamężna Joanna Wurm akuszerkę w Schokken.

(Hierzu der Oeffentliche Anzeiger No. 41.)

Öffentlicher Anzeiger.

Beilage des Amts-Blatts No. 41. der Königl. Bromb. Regierung.

No. 41.

Bromberg, den 11. Oktober 1816.

Sicherheits-Polizei.

Steckbrief.

List Gończy.

Alle Civil- und Militär-Behörden werden hierdurch aufgefordert und ersucht, auf den Peter Maciejewski, aus dem Dorfe Budzislaw Gorny, Königer Kreises, welcher des Mordes angeschuldigt, und den 27ten Februar v. J. entwichen ist, aufmerksam zu seyn, ihn dingfest zu machen, und gegen Ersatz der Kosten an das Königl. Polizey-Besserungs-Gericht in Weisern abliefern zu lassen.
Bromberg, den 11ten Oktober 1816.

Königlich Preussische Regierung.

Erste Abtheilung.

Signalement.

Der Peter Maciejewski ist 22 Jahr alt, mittler Größe, hat lange gelbliche Haare, blaue Augen, länglich blaßes pockennarbiges Gesicht, blaßer Gesichtsfarbe, mittelmäßiger Statur; von feinen besondern Kennzeichen. Derselbe spricht bloß polnisch und ist von gemeiner Herkunft.

Beleidung.

Einen hellblauen mit Hüften versehenen Rock, darüber einen neuen weißen Pelz, ordinaire abgetragene leinwandne Hosen, alte Stiefeln, und einen altzeitlich mit einer Strohschnur umbundenen Huth.

Wzrywa i uprasza się wszystkie Władze tak Cywilne iako też i Woyskowe aby na Piotra Maciejewskiego z Wsi Budzislawia górnego, Powiatu Koninskiego, który o Zabójstwo obwiniony został, i dnia 27. Lutego r. b. zbiegł, baczne dawały oko, w razie wysiedzenia przytrzymać, i za zwrotem Koszów do Królew. Sądu Policyi Poprawczy w Pyzdrach pod racną Straż odesłać.

Bydgoszcz, d. 1. Pazdziernika 1816.

Król. Pruska Regencya.

Wydział Pierwszy.

Rysopis.

Wiek 22 lat, wzrost mierny, włosy długie szottawe, oczy niebieskie, twarz podługowata blada ospowata, kolor twarzy blady, sytuacya mierna. Znaki szczególne, mowi tylko po polsku i jest pospolitego urodzenia.

Ubiór.

Surdut iasno-niebieski z haftkami, na tym futro nowe białe, spodnie ordynaryjne płocienne przynieszone, buty stare, kapeluszek stary sznurkiem słomianym obwiązany.

Steckbrief.

Nachbenannter Johann Jakob Weiskensfeldt ist von dem Königl. Niederländischen Infanterie-Depot No. 12. den 21sten August a. c. aus Dortrecht desertirt, derselbe hat sich eines beträchtlichen Geld-Diebstahls, vermittelst gewaltamen Einbruchs in der Wohnung seines Obristen, dessen Bedienter er war, schuldig gemacht. Die Gensd'armirie wird hiemit angewiesen, auf ihn strenge zu vigiliren, im

Beretzungsfall unter Vorzeigung dieses Steckbriefes von dem Königl. Hohen Polizei Ministerium ausgefertigt, an die nächste Polizei Behörde abliefern zu lassen. Der Kreis Brigadier in dessen Bezirk derselbe verhaftet ist, hat mir sofort davon Anzeige zu machen.

Berlin, den 19ten September 1816.

Königl. Preuß. Chef der Gensd'armirie.

v. Brauchitsch.

S i g n a l e m e n t.

Derselbe ist 43 bis 48 Jahr alt, 5 Fuß 6 Zoll groß, braune Haare, runde Stirn, wenig Augenbraunen, graue trübe Augen, mittelmäßigen Mund, kleines Kinn, längliches Gesicht, röthliche Gesichtsfarbe, Sprache deutsch. Er war gewöhnlich mit einem grünen oder grauen Rock bekleidet.

B e s o n d e r e U m s t ä n d e.

Derselbe ist zu Gekern/Stollberg bei Frankfurt a. M. geboren, trägt bei einer Platte eine Perique, hat an der Seite der Schaam eine venerische Narbe, und erfrorne röthliche Zehen.

S t e c k b r i e f.

Nachbenannter Martin Braas, Tagelöhner aus Zellin in der Neumark, ein wegen wiederholter Diebstähle gefährlicher Verbrecher, ist auf dem Transport nach Landsberg a. d. W. in der Nacht vom 19ten zum 19ten d. Mts. aus dem Gefängnis zu Zellin entsprungen. Die Gensd'armirie wird hiermit angewiesen, auf ihn strenge zu vigiliren, im Beretzungsfall sicher nach Verlegen an der Ober transportiren, und an das dortige Land- und Stadtgericht abliefern zu lassen. Der Kreis Brigadier, in dessen Bezirke derselbe verhaftet ist, hat mir sofort davon Anzeige zu machen.

Berlin, den 29sten September 1816.

Königlich Preuß. Chef der Gensd'armirie.

von Brauchitsch.

S i g n a l e m e n t.

Der Martin Braas ist 36 Jahr alt, 5 Fuß 2 Zoll groß, hat schwarzbraune Haare, braune Augen, eine kleine Nase, kleine aufgeworfene Lippen, einen schwarzbraunen Dackebart, der unterm Kinn zusammenläuft, ein plattes volles Gesicht, kränklicher blasser Gesichtsfarbe, und ist starker robuster Statur.

B e k l e i d u n g.

Ein Ueberrock von dunkelgrauem Tuch, eine blaue Jacke, schwarz seidnes Halstuch, weiß leinene Hosen, einen neuen runden Huch.

Steckbrief.

In der verfloffenen Nacht vom 29sten zum 30ten d. M. ist durch gewaltsame Ueberwältigung der militairischen Frobvesten Wache, der verschiedener Diebstähle angeführte Martin Pietrzak, alias Stamma, aus der hefigen Frobveste entkommen. Da an der Habgastwerdung dieses dem Publico äußerst gefährlichen Verbrechers sehr viel gelegen ist, so ersuchen wir sämtliche Militair- und Civil Behörden, so wie auch Privat Personen,

List Gończy.

Wzeszły nocą z 29. na 30. m. b. zbiegł sposobem gwałtownego odparcia warty wojskowej przy froncie postawionej, o różne kradzieże obwiniony Marcin Pietrzak alias Stamma z tuteyszego frontu.

Gdy na schwytaniu tegoż publiczności zbyt szkodliwego zbrodniarza bardzo wiele zależy, przeto wzywamy wszelkie Władzy tak cywilne iako i wojskowe, niemnię osoby

ihn im Veretungsfalle zu arretiren, und uns unter sicherem Geleite zur hiesigen Frohnveste abzuliefern.

Signalément.

Der entflohene Martin Pietrzak, alias Stamm genannt, ist 28 Jahr alt, katholischer Religion, gegen 6 Zoll groß, mittleren Körperbaues, länglichen, nur etwas pockennarbiges Gesicht, hoher Stirn, schwarzen Kopfschaaren, dergleichen Augen und Augenbraunen, hat eine kleine längliche Nase, schwarzen Bart und ein längliches Kinn, übrigens magere Hände und Füße. Er hat ehemals in der Polnischen Kavallerie gedient, und spricht bloß polnisch.

Bei seiner Entweichung trug er einen weißtuchernen Soldatenmantel mit Kragen und Krage, eine weißtuchene Weste, weiß leinene Hosen, ein dergleichen Hemde, auf den Füßen abgetragene Stiefeln, und war während der Entweichung im bloßen Kopfe.

Petersn., den 20ten Septbr. 1816.

Königlich Preuß. Polizei = Besserungsgericht.

prywatne, aby w ezasie spozstrzeżenia go przyaresztowali i pod ściłą strażą do frohnfestu tuteyszego dostawili.

R y s o p i s.

Zbiegły Marcin Pietrzak alias Stamma nazwany ma lat 28, jest religii katolickiej, około 6 cali wysoki, średniej postaci, pociągłej i cokolwiek ospowatęj twarzy, czoła wysokiego, włosy na głowie tudsież oczy i brwi ma czarne, nosa małego podługowatego, czarno zarostęj i pociągłej brody, ręce i nogi ma chuderlawe. Dawniej służył przy konnicy polskiej i mowi tylko po polsku.

Pod czas uciezki miał na sobie: płaszcz sukieny biały z kołnierzem i rękawami żołnierski, westkę białą sukienną, spodnie płocienne białe, kossulę lnianą, na nogach boty przechodzone; przy uciezce został zgola głową.

Pysdry, dnia 30. Września 1816.

Królewsko-Pruski Sąd Policyi Poprawczej Obwodu Pызdrskiego.

Kaulfuss.

Dem resp. Publika dient hiermit zur Nachricht, daß ich gesonnen bin, meine auf hinreichend lebendiges Wasser neu angelegte massive Brau- und Brennerey, letztere mit zwei großen Blasen, nebst allen dazu gehörigen Brau- und Brenn-Geräthschaften, 100 Klastern Deputat-Holz, einer Mähler-rechtigkeit in sich am Orte befindlichen Mühlen auf gegen 900 Berliner Scheffel, und der Schank-Gerechtigket in den ganzen Gütern vom 1sten Dezember a. c. aus freier Hand zu verpachten. In dem Brau- und Brennereygebäude befindet sich eine sehr bequeme Wohnung, hinreichende Schüttboden, ein gewölbter Bier- und Branntweinfeller, letzterer mit hinreichenden Lager-Fässern versehen, hinter demselben ein geräumiger verschlossener Hofraum, worin ein massiver Vieh- und Schweine-Maststall, und ein nahe am Gebäude belegener großer Gemüsegarten.

Pachtlustige können die nähern Bedingungen zu jeder Zeit auf dem adelichen Hofe hieselbst erfahren.

Wintek bei Mogilno, Inowroclawschen Kreises, den 27sten Septbr. 1816.
v. Seidlitz.

B e k a n n t m a c h u n g.

Das mir von der höchsten Staats-Behörde unterm 12ten Oktober 1815 auf Zehn Jahr verlebene Patent für die mir eigenthümlichen Methoden: Schiffsgefäße durch Dampfmaschinen fortzuzerreiben, ist, auf mein unterthäniges Ansuchen, dahin verlängert und extendirt worden, daß mich dieses Patent nunmehr auf Funfzehn Jahr, vom 1sten Januar 1817. an gerechnet, ertheilt worden ist, mithin die 1½ Jahr Zeit, welche ursprünglich bis zur Ausübung des patentirten Gegenstandes bewilligt waren, nicht in Anrechnung kommen sollen.

handt, und dadurch den Königl. Staatskassen unnötige Kosten und den Beamten vergebliche Bemühungen gemacht haben. Auf den Grund der von dem Königl. Vortz. Ministerium erlassenen Bestimmungen werden sämtliche Unter-Behörden unsers Bezirke angewiesen:

- 1) die Verhältnisse jedes aufgegriffenen und fortzuschaffenden Vagabonden möglichst genau und zuverlässig zu ermitteln, und darüber eine Verhandlung anzunehmen, demnächst aber
- 2) den Vagabonden mit Beifügung der gedachten Verhandlung auf dem nächsten Wege nach seinem Vaterlande, oder dem zu seiner Aufnahme verpflichteten Orte abzuschicken, und den bestehenden Vorschriften gemäß, den betreffenden Grenz- oder andern Behörden zur weitem Beförderung überliefern zu lassen; auch
- 3) hierbei niemals die genaue Aufnahme der Person's-Beschreibung der fortzuschaffenden Vagabonden zu unterlassen; und
- 4) mit Ende jedes Monats ein Verzeichnis der im Laufe desselben aus dem Bezirke mit der Beifügung, diesen, oder die Königl. Staaten nicht wieder zu betreten, fortgeschafften Vagabonden, mit kurzer Beifügung der Person's-Beschreibung bei uns einzureichen.

Wie werden demnächst das Haupt-Verzeichnis dieser Individuen in unserm Adressbuche abdrucken lassen, und erwarten daher daß die Special-Nachweisungen ungesäumt eingehen werden.

Bromberg, den 27ten Oktober 1816.

Königliche Preussische Regierung. Erste Abtheilung.

Betrifft die Schutzpocken-Impfungs-Prämien.

Auf unsern Antrag hat das Königl. Hohe Ministerium des Innern genehmigt, daß für diejenigen Impfarzte unseres Departements, welche sich im Laufe des Kalenderjahres am thätigsten und erfolgreichsten der Schutzpocken-Impfung unterzogen haben, sieben Prämien in Gelde, nämlich

Eine von 100 Rthl.,
zwei von 50 Rthl., und
vier von 25 Rthl.

ausgesetzt worden sind. Zur Aufmunterung für sämtliche Herren Impfarzte machen wir dies be-

zuy, i przez to kassom Królewskim niepotrzebno kosztu, Urzędnikom zaś próżnego starania przycywniły. Na mocy przeto urzędzenia przez Królewskie Ministerium Policyi wydanego, zalecamy wszystkim Władzom niższym okręgu naszego; aby

- 1) Stosunki każdego schwyczonego i odesłać się mającego włoścęgi, ile możności dokładnie i z pewnością wysledzić, i wtę mierze protokół zdziałały, potem zaś,
- 2) Włoścęge pray dołączeniu namienionego protokolu nayprostszą drogą do jego Oyczyzny, lub miejsca do przyięcia go zobowiązanego, przesłać, i stosownie do przepisów właściwym Władzom granicznym lub innym do dalszego przedsięwzięcia środków, odstawić; tudzież
- 3) Dokładnego rysopisu przesyłającego się włoścęge spersądzić nigdy nie zapominać, i
- 4) Na końcu każdego miesiąca specyfikacyę włoścęgów w biegu tegoż miesiąca z okręgu, z zaleceniem aby do miejsca tegoż lub Król. krajów nigdy niepowracali, wysłanych, z krótkim ich rysopisem, nam nadysłać.

Po nakępieniu tego każemy główną specyfikacyę indywiduów tych, w Dzienniku naszym Urzędowym umieścić, i zacząć spieszniego nadesłania szczególnych wykazów bezzwłocznie oczekiwać będziemy.

Bydgoszcz, dnia 5go Października 1816.

Król. Pruska Regencya.

Wydział Pierwszy.

Względem premiiów za szczepienie ospy.

J.W. Minister spraw wewnątrznych przychylając się do wniosku naszego, dozwolił te dla lekarzy szczepieniem ospy w Departamencie naszym trudniących się, którzy się wbiegu roku kalendarowego nacywniemy i nayskuteczniemy szczepieniem ospy zatrudnią, siedma premiiów w pieniądzech, mianowicie

jedno	tal. 100.
dwa po	- 50. i
cztery	- 25.

przeznaczonych zostało. W celu przeto za

kannt, und erklären hiermit, daß dieselgen unter ihnen, welche sich im laufenden Jahre der Vaccination am eifrigsten, thätigsten und erfolgreichsten angenommen; unter den ungünstigsten Verhältnissen die größte Anzahl vorzugsweise unbemittelter Individuen vaccinirt, und sich 8 bis 10 Tage nach der Impfung von dem Fasten der Vaccine und der Reinheit und Güte der Pocken anschaulich überzeugt haben werden, an diesen Prämien Theil nehmen sollen.

Um nun mit überzeugender Gewißheit beurtheilen zu können, welche der Herren Impfarzte diesen Requisiten entsprechen, und sich demnach Ansprüche auf eine oder die andere dieser Prämien erworben haben, weisen wir hierdurch alle Preisbewerber an, nach dem unten beigefügten Schema über die von ihnen bewirkten Schutz-Impfungen, nach den einzelnen ortspolizeilichen Bezirken, Pfarren, Domänenämtern oder Gütern genaue Listen zu fertigen. Diese müssen mit dem Anfange dieses Jahres ansetzen, und mit dessen Ende geschlossen, und demnachst, je nachdem einer oder der andere Eintheilungsgrund gewählt worden ist, entweder der resp. Orts-Polizei-Behörden oder den Herren Pfarrern, Domänen-Beamten und Gütern-Besitzern zur Revision vorgelegt werden. Finden diese Herren die Angaben dieser Listen nach genauer Prüfung mit dem Befunde an Ort und Stelle übereinstimmend, so bezeugen sie dies unter der Liste mit kurzen Worten und ihrer Namens Unterschrift und ihrem Siegel; entgegenge-setzten Falls sind die entdeckten Unrichtigkeiten der Listen zu rügen. Die solchergestalt justificirten Listen, sammeln die Herren Kreisphysiker von sämtlichen Impfarzten ihrer resp. Geschäfts-Bezirke bis zum 1sten Februar 1817., begleiten sie mit ihren Bemerkungen, und senden sie gleichzeitig mit ihren eigenen, auf gleiche Art justificirten Impfungslisten unfehlbar bis zum 15ten Febr. 1817. bei uns ein. Die Vertheilung der Prämien wird demnachst ohne Zeitverlust eingeleitet, und die Namen der Prämien-Empfänger werden rühmlichst im Amtsblatt genannt werden. Schließlich entbliden wir noch sämmtliche Herren Impfarzte und Physiker von der bisher gebräuchlich gewesenem Einlebung der vierteljährigen Impfungs-Listen, erwarten diese hiernach nur alljährlich, und von den Herren Kreis-Physikern eine vierteljährige summarische Angabe der Vaccinirten, in den ge-

chęcenia wszystkich lekarzy szczepieniem ospy trudniących się, podaliśmy to do wiadomości, i oświadczyliśmy niniejszem, że ci, którzy się w roku bieżącym szczepieniem ospy najgorliwiej, nayszkodliwiej i nayskuteczniej zajęli, wśród niepomysłnych stósunków nayswiększej liczbie ospe osobom ubogim zaszczytliwie, i w dniach 8 do 10 poszczepieniu, o przyjęciu się szczepu tudzież prawdziwości i dobroci ospy widocznie się przekonali, do premiów tych udział mieć mają.

Aby zaś z pewnością sądzić można, którzy z JP. P. lekarzy zamiarowi temu odpowiedzieli, a stąd prawa do jednego lub drugiego z tych premiów nabyli, zalecamy niniejszem wszystkim ubiegającym się w téj mierze; aby podług wzoru powyższej załączonego, dokładne listy zaszczytionej przez nich ospy, co do szczególnych policyjno-miejscowych okręgów, parafów, Urzędów ekonomicznych lub dóbr, sporządzili. Te powinny być z początkiem roku bieżącego rozpoczęte, i z końcem onegoż zakończona, potem zaś podług pedziatu, albo właściwym Władzom policyjno-miejscowym, Proboszczom, Urzędnikom ekonomicznym lub też dziedzicom dóbr do rewizji podane. Jeżeli ci listy te po dokładnem onych przejrzeniu, według położenia miejsca i okoliczności za zgodne uznają, natenczas przy podpisie swego nazwiska i wyciśnięciu pieczęci, poświadczą to pod listą w krótkich wyrazach, w przeciwnym zaś razie odkryte nierzetelności mają być zaraz wyknięte. Listy tym sposobem poświadczona JP. P. Fizyki Powiatowi od wszystkich lekarzy szczepieniem ospy w ich szczególnych okręgach trudniących się, do dnia 1. Lutego 1817. zbiorą, acynajmniej sami swe uwagi, i przesyła je nam razem z własnymi listami szczepienia ospy tym sposobem udowodnionemi, niezawodnie do dnia 15 Lutego 1817. Poczem nastąpi bezwzględnie podział premiów, nazwiska zaś odbierających takowe w Dzienniku Urzędowym z pochwata umieszczone będą. Nakoniec uwielmiamy wszystkich lekarzy i fizyków szczepieniem ospy trudniących się od nadsyłania kwartalnych listy szczepienia ospy, dotychczas w używaniu będącący, i téj tylko co rok, od JP. Fizyków zaś summarycznego wskazania osob, którym ospa zaszczytiona została w urzędowych

ordneten Quartal: Sanitäts-Berichten, die für das ganze Jahr summarisch durch Einsendung der vorgeschriebenen Vaccinations-Tabelle erfolgen muß.

Bromberg, den 1sten Oktober 1816.
Königlich Preussische Regierung.
Erste Abtheilung.

kwartalnych zdrowia raportach, które za cały rok summarycznie w przepisanych szczepienia ospy tabellach nadsyłane byćdż muszą, oczekiwać będziemy.

Bydgoszcz, dnia 1. Października 1816.
Król. Pruska Regencya.
Wydział Pierwszy.

Schema zur Vaccinations-Liste.

Sam- funde Num- mer.	Vor- und Zuname der Impflinge.	Alter. Jahr.	Wohnort der Impflinge.	Tag der Impfung.	Tag der Revision.	Bemerkungen über den Befund bei der Revision statt ge- fundener Reinvacula- tion ic.

Wzór do listy szczepienia ospy.

Nu- mer bieżę- cy.	Imię i przewisko dziecka któremu ospa szczepiona została.	Wiek lata.	Zamieszkanie dziecka któremu ospa zaszcze- piona została.	Dzień zaszcze- pie- nia.	Dzień rewizyi.	Adnotacye względem znaleźio- néy potrzeby powtor- nego zaszcze- pienia.

Die Herstellung der fehlenden Geländer bei den Brücken betreffend.

Es ist genugsam bekannt, welche Gefahr den Reisenden beim Mangel an Geländern auf den über Flüsse und Gräben führenden Brücken, besonders bei Nachtzeit bevorsteht. Gleichwohl ist verschiedentlich bemerkt worden, daß solche noch hin und wieder mangeln. Wir finden uns daher genöthigt, sämtliche Domina und Gemeinden, in deren Feldmarken Brücken belegen sind, anzuweisen, auf selbigen, so wie bei denen an tiefen

Względem wystawienia poręcz przy mostach.

Wiadomo jest dostatecznie jakim niebezpieczeństwem niedostatek poręcz na mostach przez rzeki i rowy prowadzących, szczególniej w nocy podróżnym zagraża. Podobnież dostrzeżo-
nym kilkakrotnie zostało, że na takowych tu owdzie abywa. Powadowani się byćdż przeto widzimy, wezwać wszystkie Domina i gminy, na których polach mosty się znajdują, aby na nich iako też przy drogach obok gruntów

Gründen vorbei fahrenden Wegen, die fehlenden Geländer des schleunigsten, und langsam bis Ende April k. J. aufführen zu lassen, und geben sämtlichen Unterbehörden auf, dahin zu sehen, daß dieser Verordnung nachgelebt werde. Hierbei sind nachstehende Vorschriften zu beobachten.

1. Jede steinerne Brücke muß an jeder Seite der Fahrbahn eine Brüstmauer oder sogenannte Saalbänk erhalten, welche von gebrannten Mauersteinen oder von Feldsteinen in reinem Kalkmörtel gemauert, 2 Schuh hoch, $1\frac{1}{2}$ Schuh stark ist. Diese Saalbänk muß aber nicht allein auf den Brückenhaupten, sondern auch auf den vier Stützgemauern der Brücke stark finden.

2. Jede hölzerne Brücke muß an jeder Seite der Brückenbahn mit einem dauerhaften, 3 Schuh hohen Geländer von 8 Zoll starkem Holz versehen seyn, welches von gehärtet verstrebt, in fünfßüßiger Entfernung gefestete Stiele, Quervergeln und Geländer-Helmen, auch nach Erforderniß mit gut befestigten Lagerschwelen verbunden, und zweimahl mit Theer überstrichen wird. Der Helm des Geländers ist an den vier Ecken in schräger Richtung gegen die Ufer auf dem Lande zu verlängern, und sind zu diesem Behuf daselbst noch 4 Stiele fest einzugraben.

3. Jeder, hart an einem steilen Abgrund in Gebürgen vorbei fahrende Weg, welcher häufig befahren wird, soll entweder in einer Entfernung von 12 Schuh mit Bäumen bepflanzt, oder in gleicher Entfernung mit 2 bis 3 Schuh über die Erde hervorragenden Abwehlfelmen, oder mit einem hölzernen Sicherheitsgeländer versehen werden. Alle dergleichen Anlagen müssen sorgfältig unterhalten, und wenn sie beschädigt, sogleich wieder hergestellt werden.

Die Landrätlichen Ämter werden für die Vollziehung dieser Verfügung sorgen und in möglichster kurzer Zeit uns anzeigen, wo an Brücken, auf öffentlichen Land- und Poststraßen, welche aus herrschaftlichen Kassen unterhalten werden müssen, noch dergleichen Sicherheits- Vorrichtungen mangeln, damit an die betreffenden Bau-Bedienten desfalls die nöthigen Befehle erlassen werden können.

Brömberg, den 26sten September 1816.

Königl. Preuß. Regierung.
Zweite Abtheilung.

głębokich idących, poręczce brakujące jak najszybciej i najpóźniej do końca miesiąca Kwietnia r. b. wystawić kazaty, wszystkie zaś Władzom niższym zalecamy, aby nad tem czuwały, iżby urzędzeniu niniejszemu sadyś uczyniono.

Przy tem następane przepisy zachować należy:

1) Przy każdym moście kamiennym powinna być na każdej stronie przejazdu poręcz z palonéy cegły lub kamieni polnych w kalk, w 2 stopy wysokości i $1\frac{1}{2}$ stopy grubości wymurowana. Poręcz ta nie tylko na środku mostu ale też na czterech rogach muru mostowego wystawiona być powinna.

2) Każdy most drewniany powinien być na każdej stronie przejazdu mostowego w poręcz mocną 4 stopy wysoką z 3 calowego drzewa opatrzoną, która słupkami dokładnie opierając, pięć stóp odległości, poprzecznie wiązaniem i poręcznemi belkami, tudzież podług potrzeby dobrze zmocnionemi dylami połączone, i dwa razy smołą wysmarowana być musi. Wierachnia belka poręczy powinna być na czterech rogach w ukośnym położeniu ku brzegom ziemi przedłużona, i tym końcem także 4 podpory mocno w kopane.

3) Każda przykryta droga blisko przepaści przez górę idąca, którą się często jezdzi, powinna być albo w odległości stóp 12 drzewami wysadzona, lub też w podobnym oddaleniu kamieniami 2 do 3 stóp nad ziemię wysypana, lub też dla bezpieczeństwa poręczą drewnianą opatrzona. Wszystkie tym podobne roboty powinny być starannie utrzymywane, i skoro uszkodzone soglej naprawione.

Radczy Ziemiańcy nie tylko o wykonanie urzędzenia niniejszego starać się, ale też ile możności w jak najkrótszym czasie dowieść nam powinni, gdzie na mostkach na publicznych miejscach i drogach pocztowych, które z kass rządowych utrzymywane być muszą, podług urzędzonego tym sposobem bezpieczeństwa natychże zbywa, iżbyśmy potrzebne wtem mierze rozporządzenia do budowniczych wydać mogli.

Bydgoszcz, dnia 26. Września 1816.

Król. Pruska Regencya.
Wydział Drugi.

Verbot bei herannahenden Gewittern mit den Glocken zu läuten.

Es sind uns Beispiele vorgekommen, die uns beweisen, daß an manchen Orten unseres Departements noch der abergläubische Gebrauch herrscht, in der Absicht herannahende Gewitter zu vertreiben, mit den Glocken zu läuten. Die Heilsamkeit dieses mindestens heillosen Gebrauchs beruht indessen nur auf Vorurtheil, und es ist vielmehr erwiesen, und auf richtige Erkenntniß der Naturgesetze gegründet, daß Glockengeläute das Herannahen der Gewitter befördert, und hiernächst große Nachtheile herbeiführen kann.

Wir wollen daher diesen höchst schädlichen Mißbrauch abgeschafft wissen, und verbieten es dessen zu Folge aufs strengste, fernern nicht mehr bei herannahenden Gewittern die Glocken zu ziehen.

Sämmtliche Polizey-Behörden und die Geistlichkeit unseres Departements machen wir für die pünktlichste Beachtung dieser Verordnung uns streng verantwortlich, mit der Warnung, daß wir jeden Kontraventionsfall mit gefehliger Strenge rügen werden, so wie überdies jeder Kontravent zum Ersatz alles aus seiner verbotenen Handlung entspringenden Schadens verpflichtet bleibt.

Bromberg, den 20sten September 1816.

Königliche Preussische Regierung.

Erste Abtheilung.

Zakaz dzwonięcia pod czas zbliżających się burzliwych chmur.

Zdarzyły się przypadki, które dowodzą, że w niektórych miejscach Departamentu naszego trwa jeszcze zwyczaj zabobony, iż w chęci rozpedzenia zbliżających się burzliwych chmur, dzwonią. Skutek tego bynajmniey nieuzytecznego zwyczaju zasada się iedynie na przesądzie, gdy i owszem wyiasniono i na prawdziwych wiadomościach prawa natury udowodnione jest, że dzwonięcie sprowadza jeszcze chmury, a ztąd wielkie szkody za sobą pociąga.

Chcąc przeto ten tak bardzo szkodliwy zwyczaj znieść, zakazujemy iak najmocniey, aby na przyszłość podczas zbliżających się chmur niedzwoniono.

Wkładając przeto na wszystkie Władze policyjne i duchownych Departamentu naszego za niedopełnienie punktualne urzędzenia ninieyszego wszelką odpowiedzialność, ostrzegamy ich, że każde przekroczenie w tej mierze podług ostrości prawa surowo karać będziemy, iako też że każdy przekraczający do zaspokojenia szkody z zakazanego postępowania wynikającej, smuszony będzie.

Bydgoszcz, dnia 30. Września 1816.

Król. Pruska Regenoya.

Wydział Pierwszy.

Finanz = Angelegenheiten.

Die Stempelfreiheit der Klöster betreff.

Von dem Hohen Finanz-Ministerio ist mittelst Verfügung vom 29ten Juli d. J. bestimmt worden, daß in Rücksicht der Stempelfreiheit der Klöster jederzeit ein Unterschied zwischen reichen und armen, oder Bettelklöstern, gemacht werden müsse.

So wie nemlich kein Grund vorhanden ist, den begüterten Klöstern die Stempelfreiheit in Bezug auf ihr Vermögen, besonders sofern solches in liegenden Gründen besteht, einzuräumen, so hat es auf der andern Seite kein Bedenken, daß den ganz armen, oder Bettelklöstern, in Fällen, wo von Anwendung des Stempels die Rede ist, nach Analogie des §. 4. ad 2. der Deklaration vom

Względem uwolnienia klasztorów od opłaty stępla.

Wysokie Ministeryum Finansów urzędzeniem z dnia 29. Lipca postanowiło, że względem uwolnienia klasztorów od opłaty stępla, każdą razą różnica pomiędzy klasztorami bogatymi i ubogimi lub też z iakieżym utrzymującymi się, czyniona być powinna.

A mianowicie iak żadnego niemasz powodu, aby klasztory dobra posiadające od opłaty stępla co do ich majątku, a szczególniey gdy ten z gruntów się składa, uwalniać, tak z drugiey strony żadney niepodpada wątpliwości, że klasztory wcale ubogie lub z iakieżym żyjące, wraz z, gdzie o sądzowaniu

24ten Juni 1811. die Stempelfreiheit, die den milden Eiferungen und Kirchen zustehet, ebenfalls eingeräumt werden muß.

Sämmtliche uns untergeordnete Behörden, so wie die Klöster selbst, haben sich hiernach zu achten.

Bromberg, den 19ten September 1816.
Königlich Preussische Regierung.
Zweite Abtheilung.

Die Annahmen einiger fremden Goldsorten in den Königl. Kassen betreffend.

Um den Kontribuenten die Berichtigung der in Golde abzuführenden Gefälle zu erleichtern, haben wir nachgegeben, daß neben den Preuß. Friedr. d'ors, preussischen und holländischen Dukaten, auch folgende fremde Goldsorten, als:

doppelte August, George oder Carlisd'ors nach dem alten Goldwerth von 10 Rthln.,
einfache dergleichen à 5 Rthln.,
halbe dergleichen à 2½ Rthln.,
Kremnitzer, Oesterreicher oder andere deutsche Dukaten à 2½ Rthln.

pro Stück an die Königl. Kassen eingezahlt werden können.

Die Königl. Regierung's Haupt-Kasse sowohl, als sämmtliche Spezial-Kassen des Bromberger Departements werden hiervon in Kenntniß gesetzt, um sich bei der Erhebung des Goldes hiernach zu achten.

Bromberg, den 5ten October 1816.
Königlich Preussische Regierung.
Zweite Abtheilung.

Militair = Angelegenheit.

Vorladung der aus ihrem Geburts- oder gesetzlichen Wohnorte abwesenden Krieges-dienstpflichtigen Männer aus dem Erfurter Regierungs-Bezirk vor die Kreis-Revisions-Kommission.

Nach dem auf des Grund der Befehle Sr. Ma-

jestla jest mowa, wedle osnovy §. 4 ad 2 deklaracyi z dnia 24. Czerwca 1811, od opłaty ślepla, która się fundacyow i klasztorow tyczy, wolne bydź maia.

Bydgoszcz, dnia 19. Września 1816.
Krol. Pruska Regencya.
Wydział Drugi.

Względem przyimowania niektórych zagranicznych gatunków pieniędzy w Kassach Królewskich.

W celu ulżenia Kontrybuentom w opłacie podatków w złocie zaspokoić się mających, dowoliłismy, że obok pruskich Frydrychsdorów, pruskich i holenderskich czerwonych złotych i następne zagraniczne pieniądze złote, iako to:

dubeltowe August, George lub Carlisd'or	podług starej wartosci złota a	tal. 10;
pojedyncze a		5;
połowiczne		2½;
Kremnickie, austriackie lub inne dukaty niemieckie a		tal. 2½;

do Kass Królewskich płacone bydź maia.

O tém uwiadomiamy Królewską Główną Kasę Regencyną iako też wszystkie szacogólne Kassy Departamentu Bydgoskiego koncem zastosowania się do tego przy poborze złota.

Bydgoszcz, dnia 5. Pazdziernika 1816.
Krol. Pruska Regencya.
Wydział Drugi.

Wezwanie osób do służby wojskowej obowiązanych, w mieycu swego urodzenia lub prawnego zamieszkania nieprzytomnych do stawienia się przed Kommissyą Powiatową rewizyją.

Podług urzędzeń Królewskich Ministeryi

jestät des Königs erlassenen Anordnungen der Königl. Ministerien des Innern und des Krieges, soll man mehr mit den, Behufs Leistung des jährlichen Ersatzes für das stehende Heer zu treffenden Einleitungen vorgeschritten werden, und wird des Endes in jedem Landrätlichen Kreise die nach dem 19ten Artikel des Militair-Gesetzes angeordnete Kreis-Revisions-Kommission im Laufe des nächstfolgenden Monats zusammentreten, um das ihr obliegende Geschäft der Prüfung der dienstpflichtigen, waffenfähigen Mannschaft, und der Aushebung der zum Ersatz für das stehende Heer erforderlichen Anzahl junger Leute zu beginnen. Ueber die Tage, wenn die gedachten Kommissionen in einem jeden Kreise sich versammeln und in ihrem Geschäft vorschreiten werden, wird die weitere öffentliche Bekanntmachung noch erfolgen.

Vorläufig aber werden diejenigen aus dem hiesigen Departement gebürtigen, oder in demselben gesetzlich domicilirten jungen Leute, welche in dem Zeitraum vom 1sten Januar 1791 bis 31ten December 1795 geboren, dormalen aber aus ihrem Geburts- oder gesetzlichen Wohnorte abwesend sind, hierdurch aufgefordert, sich entweder des fürdermehst dorthin zurück zu begeben, oder wenigstens der betreffenden Orts-Behörde, oder ihren Eltern und sonstigen Angehörigen von ihrem Aufenthalte bestimmte Nachricht zu geben, damit sie auf ergehende Vorladung binnen kurzer Frist vor der gedachten Kreis-Revisions-Kommission erscheinen können.

Diejenigen Dienstpflichtigen, welche dieser Aufforderung nicht nachkommen oder sich auf ergehende Vorladung nicht stellen, haben zu erwarten, daß gegen sie als gegen ausgetretene Kantonsisten verfahren werden wird.

Erfurt, den 20sten September 1816.

Königlich-Preussische Regierung.
Erste Abtheilung.

Gemeinnützige Bekanntmachung.

Es wird ein sehr dauernder Holz-Anstrich — der bei der bereits angeordneten Aufstellung der Wegweiser im hiesigen Departement mit Vortheil gebraucht werden kann — erhalten, wenn

Spraw Wewnętrznych i Woyny na mocy rozkazu Nayasnieyszego Pana wydanych, mają być w celu dostawienia rocznego kontyngentu dla stałej Armii potrzebne przedsięwzięcia środki, i tym końcem w każdym Powiecie Kommissya Powiatowa rewizyina podług artykułu 19. prawa woyskowego urzędowa, w biegu następnego miesiąca zgromadzi się, aby się wedle swej powinności dochodzeniem osób do służby obowiązanych i podatnych, i wybięraniami ilości ludzi młodych do dopełnienia stałej armii potrzebnych, zatrudniła. Względem dni, w których Kommissye wspomniane się zgromadzą i do czynności swej przystąpią, publiczne obwieszczenie późniéj nastąpi.

Tymczasowie zaś wzywamy ninieyszym ludzi młodych w Departamencie tuteyszym urodzonych lub też w tymże prawie zamieszkałych, którzy w czasie od 1. Stycznia 1791 do 31. Grudnia 1795 urodzili się, tą zaś razą w miejscu swego urodzenia lub prawnego zamieszkania przytomni nie są, aby się albo bezwzględnie tamże udali, lub też przynajmniéj władzy miejscowey włościwey, lub swym rodzicom i innym krewnym o swym pobycie dokładną wiadomość zdali, iżby na zawołanie w krótkim czasie przed nadmienioną kommissyą Powiatową rewizyina, stawieć się mogli.

Osoby do służby obowiązane które wzwaniu ninieyszemu zadosyć nieuczynią, lub się też w czasie powołania ich niestawią, spodziewać się mogą, że przeciwko nim jako zbiegłym Kantonistom postąpiono będzie.

Erfurt, dnia 20. Września 1816.

Król. Pruska Regencya.
Wydział Pierwszy.

Współuzyteczne obwieszczenie.

Farba na drzewie, którą przy teraźniejszym poleceniu wyślawiania drogo wskazów w Departamencie tuteyszym z pożytkiem używać można, bardzo trwałą będzie, gdy się

drei Theile an der Luft zerfallener Kalk,
zwei Theile Holzasche, und
ein Theil feiner Sand,

gut zusammengemengt, durch ein Sieb gelassen,
und alsdann mit so viel Leinöhl begossen werden,
daß die Mischung zum Ausstreichen mit dem Pin-
sel, geschikt wird.

Der Anstrich muß das erstemal dünn, zum
zweitenmal aber so dick als es sich thun läßt, auf-
getragen werden.

Der Aufwand an Oehl ist minder beträcht-
lich, als bei der gewöhnlichen Oehlfarbe, und ist
zu empfehlen, das Oehl zu kochen, und die Far-
be, wie gewöhnliche Malerfarbe, zu präpariren.

Bromberg, den 5ten Oktober 1816.

Königl. Preuß. Regierung.

Erste Abtheilung.

trzy części wapna w powietrzu gaszonego,
dwie części popiołu z drzewa i
jedną część mialkiego piasku,

wkupę zmiesza, przez sito przesieje, i potem
tyle lnianym olejem poleje, że miessanina do
smarowania penszlem adatną będzie.

Pierwszą razą kładzie się farba cienko,
drugą zaś razą tak grubo ile tylko można.

Oleiu mriéy tu wychodzi, iak przy zwy-
czayney farbie olejney, i dla tego poleca się,
aby oléy gotować i farbę tę iak zwyczajną
farbę malarską preparować.

Bydgoszcz dnia 5. Października 1816.

Król. Pruska Regencya.

Wydział Pierwszy.

W o h l t h ä t i g k e i t.

Beiträge für die durch Ueberschwemmung
verunglückten Bewohner in den Weich-
sel-Niederungen.

(Fortsetzung.)

1) An Kirchen-Kollekten: Durch den Des-
kan Herrn Karas zu Stodoh 3 rthl. 5 gr. 3 pf.;
Pfarrer Herrn Schulz zu Lissewo 16 gr.; ewan-
gelischen Prediger Herrn Brintmeyer zu Mroczyn
4 rthl.; Probst Herrn Wolanski zu Srebnogora 4 gr.
3 pf.; und den Probst Herrn Metelski zu Dzie-
wierzew 1 rthl. 1 gr.

2) Durch den Königl. Domainen-Beamten,
Herrn Schlutius zu Duszne:

Von dem Postwärter und Apotheker Herrn
Thiem zu Trzemeszno 4 gr.; den Gemeiniden Izdby
8 gr.; Lubin 14 gr.; Duszno-Hauland 1 rthl. 18 gr.,
und Duszno 1 rthl. 20 gr., zusammen 5 rthl. 4 gr.
und

3) Durch den Bürgermeister, Herrn Strank,
zu Schokken eine von der dafigen Bürgerschaft zu-
sammengelegte Kollekte von 4 rthl. 12 gr.

Bromberg, den 2ten Oktober 1816.

Königlich Preussische Regierung.

Erste Abtheilung.

Składki dla mieszkańców nizim wi-
slanych nieszczęściem wylewu
wody dotkniętych.

Dalszy ciąg.

1) Z Składek kościelnych: Przez Dziekana
JP. Karas z Stodoł tal. 3 dgr. 5 szl. 3, Probo-
szcza Szulc z Lisewa dgr. 16, Kaznodzieię
ewangelickiego JP. Brintmeyer z Mroczy tal. 4,
Proboszcza Boinskiego z srebrnéy góry dgr. 4
szl. 3, i Proboszcza Matelskiego z Dziewie-
rzewa tal. 1. dgr. 1.

2) przez Królewskiego Urzędnika ekono-
micznego W. Schlutius z Duszna, od expedi-
tora Pocsty i aptekarza JP. Thiem z Trzeme-
szna dgr. 4, Gminy Izdby dgr. 8, Lubin dgr.
14, Hollenderyi Duszno tal. 1. dgr. 18, i Du-
szno tal. 1 dgr. 20. w ogóle tal. 5 dgr. 4, i

3) przez Burmistrza JP. Strantz z Schok-
ken składki od tamiecznych mieszczan zebra-
nów tal. 4 dgr. 12.

Bydgoszcz, dnia 2. Października 1816.

Król. Pruska Regencya.

Wydział Pierwszy.